

4. NAGYPÉNTEKTŐL HÚSVÉTIG JÉZUS A ZSIDÓK KIRÁLYA JÉZUS VAGY BARABBÁS?

(Mt 27,15–26)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

BARTA, T. (szerk.), Keresztyén Bibliai Lexikon, Budapest 2000.

KÁLVIN, K., Kálvin János magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához. IV. kötet, Budapest, 1942.

SCHWEIZER, E., Das Evangelium nach Matthäus, Göttingen, 1986.

VARGA, ZS., Máté evangéliumának magyarázata, JK, Budapest, 1995.

OMERZU, H., Prozess Jesu, 2011. (<http://www.bibelwissenschaft.de/wibilex/das-bibellexikon/lexikon/sachwort/anzeigen/details/prozess-jesu/ch/14bd8c9d470615fa1029139df43ac500/>)

FEKETE, K., A Heidelbergi Káté magyarázata, Budapest, 2013.)

Pilátus nem találta bűnösnek Jézust azok alapján, amit a nagytanács elé tárt. A hatalom képviselőjeként lehetősége volt egy szokás alapján, hogy kegyelmet gyakoroljon egy rab fölött. Nem derül ki, hogy Pilátus miért éppen Barabbást ajánlotta fel Jézus mellett a népek a szabadon bocsátásra.

Barabbásról keveset lehet tudni. Neve annyit jelent: „az apa fia”. Annyi bizonyos, hogy Jézussal szemben ő egy jogosan elítélt bűnöző volt. Lukács gyilkosnak nevezi (ApCsel 3,14), János rablónak (Jn 18,40). Nem kizárt, hogy az akkor fogvatartottak közül ő volt a legveszélyesebb. Máté evangélista annyit mond róla: „*nevezetes*”.

Pilátus feleségének álma egy érdekes közjáték. Megerősítette férjét abban, hogy Jézus esetében valóban egy igaz emberről lehet szó. De Pilátus, látva az emberek indulatát, nem akart még nagyobb zavargást előidézni, hiszen az neki sem kedvezett volna, így engedett a tömeg nyomásának.

Kézmosással jelezte egyet nem értését. Így fejezte ki ártatlanságát, és hogy nem övé a felelősség. A felbujtott nép átok terhe mellett is vállalta, hogy Jézusnak meg kell halnia. Meggondolatlanul **átkot** vett magára. Kálvin szerint a nép azt hitte, hogy Jézus megölésével Istennek kedves szolgálatot végez. Ennek a tévedésnek csak az lehet az oka, hogy eltávolodtak Istentől. Azt mondták ki, hogy rajtuk és utódaikon számon kérhető Jézus vére. Rájuk is igaz, amit Jézus mondott a kereszten: „*nem tudják, mit cselekszenek!*” (Luk 23,4)

A **keresztre feszítés** a rómaiak kivégzési módja volt a korai császárság korában, amit rabszolgákon és nem rómaiakon hajtottak végre. Súlyos bűncselekményeket vagy a hatalom elleni lázadást torolták meg így. A zsidók kivégzési módja a kövezés volt. A zsidó ember keresztre feszítése megszégyenítő és gyalázatos volt. A keresztre feszítést általában megelőzte a korbácsolás. A rómaiak által alkalmazott keresztek alacsonyok voltak. Jézus a legkegyetlenebb korabeli kivégzési módon halt meg. Ráadásul egy olyan módon, amit a mózesi törvények Istentől elvetettek neveznek (5Móz 21,23; Gal 3,13). Aki kereszten van, az ég és föld között van, kitesztva az emberi és mennyei közösségből. A Heidelbergi Káté 39. kérdés-

felelete szerint azért kellett kereszten meghalnia Jézusnak, mert az átkozott halálnem elhordozásával mutatta meg, hogy az átkot elhordozta helyettünk.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Ezen az órán nagypéntekkel folytatjuk tovább a nagyhét eseményeit. A nép döntése és Jézus engedelmessége áll a középpontban. Az engedetlenség és a rossz döntés a tanulók mindennapjaival is összekapcsolhatók, itt mégis inkább az érzelmeket, a háttérben lévő indulatokat vizsgáljuk meg és Krisztus tettét. Az Ő Lelke az, aki bennünk is képes az indulatokat más irányba munkálni.

Fontos, hogy a tanórán eljussunk a húsvéti örömhírig, és visszatérjünk a munkafüzetben a 3. ünnepi leckéhez, ahova a munkafüzetbe ragasszuk be a húsvéti szimbólumot!

A húsvét ünnepének feldolgozásában a Feladattár kérdései és a hozzá kapcsolódó ábrák segítenek.

Itt is fontos, hogy Krisztus váltságahalálát ne a gyermekek bűneihez kössük, hanem arról az útról beszéljünk, amin Jézus végigment a halálból az örök életre, és ami számunkra is reménység. Ez a feltámadás reménysége minden negatív indulat, fájdalom ellenére, akár bennünk vannak azok, akár mások okozzák nekünk.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>MINIMUM</u>	<u>OPTIMUM</u>
• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • A húsvét szó jelentése, az ünnep ismerete.	• Aktív részvétel a közös feladatokban, játékokban, beszélgetésekben. • Jézus halálához és feltámadásához kötődő, eddig tanult történetek ismerete.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT - GYÜLEKEZETEK, ÁLLAMI ISKOLÁK ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK ÓRÁJÁRA

Fő hangsúly: Jézus a nép és Pilátus engedetlensége miatt halt meg.

Kognitív cél: Jézus és Barabás történetén keresztül ismerjék fel a tanulók az engedetlenségből fakadó rossz döntések formáit.

Affektív cél: Az engedetlenséggel együtt járó érzelmek feltérképezése.

Pragmatikus cél: A nép engedetlenségének és Jézus engedelmességének a következményeinek összegyűjtése és összehasonlítása.

Óra fő része	Javaslatok	Tananyag, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	Rejtvény. - Ráhangolódás az üzenetre. Munkáltatás a munkafüzetben. Átvezetés: Jézus pere és halála körül is voltak engedetlen és engedelmes döntések.	MFGY 4. Nagypéntektől húsvétig 1. (88. o.) MFEI 4. Nagypéntektől húsvétig 1. (114. o.)

Feldolgozási javaslat, munkáltatás	Történetmondás – Jézus vagy Barrabás? Történetmondás vázlata: Pilátus megpróbálja elbocsátani Jézust Nagyünnepeken szokásban lévő megkegyelmezés A tömegben lévő negatív érzések, indulatok, azok háttere Pilátus és a nép párbeszéde Pilátus mossa kezét Keresztrefeszítés: aranymondás. A TK-ben lévő illusztráció és Feladattár segítségével az üzenet elmélyítése. A húsvét örömhíre – húsvéti asztal készítése Tegyük ki a tanári asztalra a húsvéti asztal kellékeit! Készítsünk közösen egy stációt a feltámadásünnepnek. Ragasszuk be a munkafüzetbe a húsvét szimbólumát is!	TK 4. Nagypéntektől húsvétig (68-69. o.) Történetmondás közbeni megfigyelési szempont: Ki miben volt engedetlen? Ki miben volt engedelmes? Javaslat: Mesélhetjük a történetet olyan ember nevében, aki virágvasárnap is ott volt a tömegben, és aki most is ott van. Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 4. Nagypéntektől húsvétig 2. (89. o.) MFEI 4. Nagypéntektől húsvétig 2. (115. o.) TK 4. Nagypéntektől húsvétig Feladattár (68-69. o.) Kapcsolódó munkafüzeti feladat: MFGY 4. Nagypéntektől húsvétig 3. (89. o.) MFEI 4. Nagypéntektől húsvétig 3-4. (115-116. o.) Eszközök: üres sír kialakítására kövek, kendők, zöld levelek tálban, kifújt tojás, stb. Javaslat: Használjuk azokat a kellékeket és szimbólumokat, amiket az adott vidék magyarsága készít, hogy ünnepelje a feltámadás örömét! Meséljünk a gyermekeknek a szimbólumok jelentéséről, és hogy mit honnan szereztünk be! Kapcsolódó anyagrész: TK 4. Nagypéntektől húsvétig Feladattár (70. o.)

Aranymondás	„Jézus pedig így könyörgött: <i>Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudák, mit cselekszenek!</i> ” (Lk 23,34)	Javaslat: Beszélgessünk az aranymondásról! Miért imádkozott így Jézus a kereszten? Engedjük a gyermekeket beszélgetni, vitatkozni a témáról! Nem az egzakt válasz, sokkal inkább maga a folyamat értékes.
Énekjavaslat (alternatívák)	10. Krisztus feltámadott (TK 80. o.) 15. Fel, barátim (TK 85. o.) RÉ: 342. dics. 2–3. verse – Szent kereszteden 440. dics. 4–6. verse – Feszítésre ítélteték (dall. RÉ. 42. zsolt. – Mint a szép híves patakra) BS: 109. – Uram, közel voltam Hozzád (+DU) JJ: 96. – Halleluja, Jézus győzött 342. dics. 1-2. 7. verse – Jézus, világ Megváltója 350. dics. 1.3. verse – Feltámadt a mi életünk BS: 50. – Az Úr Isten Ádám atyánknak	
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK:

(Egyéni feladatlapok összeállíthatók az RPI online feladatbank segítségével:
<http://rpi-feladatbank.reformatus.hu/#/login>)

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 70-72. oldal

A képen látható:

- Szemléltető kép: Jézus Pilátus előtt, a rajz körül szavak
- A három kereszt rajza, körülötte szavak

A szöveg:

- Jézus a zsidók királya. Jézus vagy Barabbás?

Instrukció a képolvashoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

A képek:

- Kiket lehet látni a rajzon? Ki az, aki széken ül?

- Milyen a ruhája? Mit fejez ki a testtartása? Milyen pozícióban lehet a többiekhez viszonyítva?
- Ki az, aki előtte áll? Mit olvashatsz le a testtartásából és arckifejezéséből?
- A mögötte álló tömeg milyen érzéseket közvetít a néző számára?
- Milyen címet adnál a jelenetnek?
- Olvasd el a rajzon lévő szavakat! Mit jelentenek, kire, mire vonatkoznak?
- Láttál-e már múzeumban hasonló festményt? Hol és mikor? Milyen hatással volt rád?
- Figyeld meg a 72. oldalon lévő rajzokat! Mit ábrázolnak? Mondjátok el a képek alapján a történetet!

A szöveg:

- Olvasd el az olvasmányt! Mondjátok el a történet előzményeit!
- Milyen embernek tartjátok Pilátust? Mi volt a szándéka?
- Milyen szokások éltek akkoriban Jeruzsálemben?
- Hogy viselkedett a tömeg? Miért?
- Mit kérdezett Pilátus a tömegtől?
- Kit kiáltott ki a nép bűnösnek?
- Mit tett és mit mondott Pilátus?
- Mi lett a történet befejezése?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz:

„Jézus pedig így könyörgött: Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek!”

- Kikért imádkozott Jézus?
- Miért tette ezt? Hogyan tudott így könyörögni?
- Azok, akik Jézust keresztfára juttatták, tényleg nem tudták mit cselekszenek? Miért nem?
- Milyen indulatok vezérelték őket? Miért nem tudtak igazságosan gondolkodni?

1. HOLLE ANYÓ TÖRTÉNETE. A gyermekek által is ismert Grimm mese a jóindulat rosszindulat és az engedelmesség–engedetlenség kérdését dolgozza fel.

2. Találkozások a feltámadt Jézussal. Osszuk ki az osztályban különböző kisebb csoportoknak a megjelenéstörténetek ígét! A csoport olvassa el, majd jelenítse meg a többiek számára egy rövid pantomimban vagy szoborjátékban! A többiek idézzék fel ennek segítségével a történetet!

3. Nevek. Írjunk listát azokról, akik a feltámadt Jézussal itt a földön találkoztak! Beszélgessünk arról, hogy Ő azóta Lelkével van itt, így találkozhatunk vele!

4. Szoborjáték. Osszuk kétfelé az osztályt! Az egyik fele jelenítsen meg egy nagypéntekszobrot, a másik egy feltámadásszobrot! Adjunk időt, hogy megnézzék egymás elkészült szobrát!

INSTRUKCIÓK A MUNKAFÜZET FELADATAIHOZ:

1. feladat:

E		N					G
	E						
			D			E	
L							
		M			E		
S			S			É	
							G

ENGEDELMESSÉG

E								
		N		G			E	
D								
			E		T		L	
E								
		N						
				S			É	G

ENGEDETLENSÉG